

4.4 ALTRES DADES IL·LUSTRATIVES: ACCIONS DESENVOLUPADES PER INSTITUCIONS EDUCATIVES DEL TARRAGONÈS

En aquest punt volem apropar-nos a la realitat educativa de la comarca del Tarragonès a través de diverses institucions que participen directament en la formació del professorat i analitzar quins aspectes de la Dimensió Europea treballen a través d'alguns plans de formació, activitats, etc. per motivar al professorat sobre aquesta temàtica.

Per realitzar aquest estudi presentarem les següent institucions de les quals hem obtingut informació mitjançant entrevistes presencials, per telèfon, via correu electrònic i entrant a les pròpies pàgines webs.

DELEGACIÓ TERRITORIAL D'ENSENYAMENT A TARRAGONA

- Centre de Recursos del Tarragonès.

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

- Institut de Ciències de l'Educació (ICE).
- Centre de Documentació Europea de la URV.
- Oficina de Relacions Internacionals (ORI).
- Fundació URV (Oficina Tècnica de Projectes Europeus).

Totes aquestes institucions participen en la formació del futur professorat i als futurs professionals, no tots ells faran docència a la comarca del Tarragonès, però els resultats obtinguts ens poden donar respostes a alguns interrogants que ens plantejarem a través dels resultats dels qüestionaris i de les entrevistes.

Cada institució ens ha aportat la informació dels aspectes que treballa: programes *Comènius*; material didàctic; formació; etc.

Cal aclarir que aquestes aportacions que es recullen en aquest punt, són a títol il·lustratiu, no pas representatiu. Però ens pot ajudar a comprendre el desenvolupament de la Dimensió Europea des de les pròpies institucions i en especial envers el professorat.

4.4.1 DELEGACIÓ TERRITORIAL D'ENSENYAMENT A TARRAGONA

La Delegació Territorial d'Ensenyament a Tarragona, té l'àrea administrativa, inspecció i altres serveis, entre ells destacarem la secció de programes i serveis des d'on es coordinen els programes europeus.

Des de l'any 1982 el *Centre de Recursos del Tarragonès*, es marca diversos objectius com: oferir un servei de préstec de material didàctic a centres escolars i associatius, i l'elaboració dels Plans de Formació de zona.

4.4.1.1 DELEGACIÓ TERRITORIAL

Té una àrea específica per col·laborar realitzar tasques de coordinació amb els centres que desenvolupen o volen desenvolupar programes *Comènius*, és la *Secció de Programes, Serveis Educatius i Formació Permanent*, que manté vinculació directa amb l'*Oficina Científica de Cooperació Educativa* del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

La secció de programes i serveis esmentada, té entre altres funcions motivar als centres amb projectes europeus i és a través de la qual podem presentar el llistat de Centres i Projectes Europeus treballats en els darrers anys.

CENTRES EDUCATIUS DEL TARRAGONÈS QUE HAN ACABAT
ELS PROJECTES EUROPEUS DURANT EL CURS 1999-2000

Van participar tres Centres de Secundària:

IES JAUME I (SALOU) – COORDINADOR

Centres amb qui comparteix projecte: 1) ITC G. Amendola. Salerno. Itàlia.
2) Pax Christi Collage. Druten. Holanda.
3) Freiherr-Von_Stein Schule.
Leverkussen. Alemanya.

Títol del projecte: *Impacte econòmic-espacial de l'activitat turística.*

Convocatòria acceptació: *Març de 1997.*

IES MARTÍ FRANQUÈS (TARRAGONA) - ASSOCIAT

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) Escola Professional d'Arqueologia.
Marco de Cavanese. Portugal.
(PROJECTE 1) 2) ITC Giobert. S. Damino D'Asti. Itàlia.
3) Parkside Community College.
Cambridge. Gran Bretanya.
4) Liceo Clasico Statale.
Mt. Varrone. Rieti. Itàlia. (Coordinador)

Títol del projecte: *Ycar'os Fly in literature and science to overcome frontiers and...*

Convocatòria acceptació: *Març de 1997.*

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) Scuola media Statale Caetano Salvenini.
Brindisi. Itàlia. (Coordinador)
(PROJECTE 2) 2) 5è Gymnasium Departamento. Corfú. Grècia.
3) Bundesgymnasium Veit A.D. Glan. Àustria.

Títol del projecte: *La realitat cultural del territori.*

Convocatòria acceptació: *Març de 1997.*

IES COMTE DE RIUS (TARRAGONA) – COORDINADOR

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) *Escola Sec. Angelo Augusto da Silva-Funchal. Funchal. Madeira. Portugal.*
2) *Asa Folk. Högskola-Sköldinge. Suècia.*
3) *Collage Raymond Verges. La Posesión. Ile de la Reunión.*

Títol del projecte: *Relació escola-empresa: estratègies metodològiques.*

Convocatòria acceptació: *Novembre de 1998.*

Font: Delegació Territorial d'Ensenyament de Tarragona.

CENTRES EDUCATIUS AMB PROJECTES COMÈNIUS 1.1, NOUS I/O RENOVATS EL FEBRER DE 2001 AL TARRAGONÈS

Van participar quatre Centres de Primària:

COL-LEGI SAGRAT COR (TARRAGONA) - ASSOCIAT

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) *Instituto Comprensivo Di Cervasca. Piamonte. Itàlia. (Coordinador)*
2) *Agia Paraskevi Athens Attiki. Grècia.*
3) *Hauptschule Grossweikersdorf. Grossweikersdorf. Àustria.*

Títol del projecte: *Diferents però iguals.*

Convocatòria acceptació: *Febrer de 2001.*

CAMP D'APRENTATGE DE LA CIUTAT DE TARRAGONA (TARRAGONA) - ASSOCIAT

Centres amb qui comparteix projecte: 1) *École Jules Ferry. Miramas. Paca França (Coord.)*
2) *Widcombe Jr. School Bath. Avon. Gran Bretanya.*

- 3) *St. Beedans B.N.S. Dublin. Irlanda.*
- 4) *Scuola Elementare Statale "E de Amicis".
Venetto. Itàlia.*

Títol del projecte: *La circulació dels models des de l'antiguitat fins avui.*

Convocatòria acceptació: *Març de 2000.*

IES VIDAL I BARRAQUER (TARRAGONA) - ASSOCIAT

- Centres amb qui
Comparteix projecte:*
- 1) *Instituto Professionale di Stato per i Servizi
Commerciali e Turistico "L'Einaudi". Palermo.
Sicília. Itàlia. (Coordinador)*
 - 2) *National High School I.C. Bratianu.
Arges. Romania.*
 - 3) *Vak Bottyan János Műszaki és Kozgazdasági
Szakkozéiskola. Gyongyos.
Coneta Di Heves. Ungheria.*
 - 4) *Instituto Tecnico Per il Turismo "L Bottardi".
Roma Lazio. Itàlia.*
 - 5) *Voionmaan Koulu The Voinmaan High School.
Jyväskylä. Finlàndia.*

Títol del projecte: *MGY – Multimedial Guide for Youth.*

Convocatòria acceptació: *Març de 2000.*

IES TORREDEMBARRA (TORREDEMBARRA) - COORDINADOR

- Centres amb qui
comparteix projecte:*
- 1) *Laubach Kolleg. Laubach Hessen. Alemanya.*
 - 2) *Instituto Tecnico Industriale Statale
"G.B. Pentasuglia". Matera. Basilicata. Itàlia.*
 - 3) *Svolvaer Videregående Skole.
Svolvaer Nordland. Noruega.*
 - 4) *St. Andrew's Acad. Saltcoats. Ayrshire. Scotland.*

Títol del projecte: *Against Pollution.*

Convocatòria acceptada: *Febrer de 2001.*

Font: Delegació Territorial d'Ensenyament de Tarragona.

CENTRES EDUCATIUS DEL TARRAGONÈS QUE DESENVOLUPEN PROJECTES EDUCATIUS EUROPEUS COMÈNIUS ACCIÓ 1.1 DURANT EL CURS 2001-2002

Van participar quatre Centres de Primària:

**CAMP D'APRENTATGE
DE LA CIUTAT DE TARRAGONA (TARRAGONA) - ASSOCIAT**

Centres amb qui comparteix projecte: 1) *École Jules Ferry. Miramas. Paca França. (Coord.)*
2) *Widcombe Jr. School Bath. Avon. Gran Bretanya.*
3) *St. Beedans B.N.S. Dublin. Irlanda.*
4) *Scuola Elementare Statale "E de Amicis" Venetto. Itàlia.*

Títol del projecte: *La circulació dels models des de l'antiguitat fins avui.*
Convocatòria acceptació: *Març de 2000.*

IES VIDAL I BARRAQUER (TARRAGONA) - ASSOCIAT

Centres amb qui Comparteix projecte: (PROJECTE 1) 1) *TIC "Erico Tosi". Busto Arsizio. Itàlia. (Coordinador)*
2) *College Saint Agustin. Englien. Bèlgica.*
3) *Carolus Borromeus College. Helmond. P. Baixos.*
4) *De Geergynunariet. Norrokopins. Suècia.*
** possible incorporació de finlandesos i holandesos*

Títol del projecte: *LTM "Aprentatge autodidacta amb multimedia".*
Convocatòria acceptació: *Març de 1998.*

Centres amb qui Comparteix projecte: (PROJECTE 2) 1) *Instituto Professionale di Stato per i Servizi Commerciali e Turistico "L'Einaudi". Palermo. Sicília. Itàlia. (Coordinador)*
2) *N. High School I.C. Bratianu. Arges. Romania.*
3) *Vak Bottyan János Műszaki és Kozgazdasági Szakközépiskola. Gyongyos. Coneta D.H. Ungheria*
4) *Instituto Tecnico Per il Turismo "L.Bottardi". Roma Lazio. Itàlia.*
5) *Vionmaan Koulu The Voinmaan High School. Jyväskylä. Finlàndia.*

Títol del projecte: *MGY – Multimedial Guide for Youth.*
Convocatòria acceptació: *Març de 2000.*

IES COMTE DE RIUS (TARRAGONA) – COORDINADOR

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) *Escola Sec. Angelo Augusto da Silva-Funchal. Funchal. Madeira. Portugal.*
2) *Asa Folk. Högskola-Sköldinge. Suècia.*
3) *Collage Raymond Verges. La Posesión. Ile de la Reunión.*

Títol del projecte: *Relació escola-empresa: estratègies metodològiques.*

Convocatòria acceptació: *Novembre de 1998.*
Acaben el juny de 2001.

Font: Delegació Territorial d'Ensenyament de Tarragona.

CENTRES EDUCATIUS DEL TARRAGONÈS QUE DESENVOLUPEN PROJECTES EDUCATIUS EUROPEUS COMÈNIUS ACCIÓ 1.1 I/O RENOVATS. SETEMBRE 2002

Van participar quatre Centres de Primària:

COL-LEGI SAGRAT COR (TARRAGONA) - ASSOCIAT

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) *Instituto Comprensivo Di Cervasca. Piamonte. Itàlia. (Coordinador)*
2) *Agia Paraskevi Athens Attiki. Grècia.*
3) *Hauptschule Grossweikerdorf. Grossweikerdorf. Àustria.*

Títol del projecte: *Diferents però iguals.*

Convocatòria acceptació: *Febrer de 2001.*

IES TORREDEMBARRA (TORREDEMBARRA) - ASSOCIAT

Centres amb qui Comparteix projecte: 1) *Laubach Kolleg. Laubach Hessen. Alemanya.*
2) *Instituto Tecnico Industriale Statale "G.B. Pentasuglia". Matera Basilicata. Itàlia.*

- 3) *Svolvaer Videregående Skole.*
Svolvaer Nordland. Noruega.
- 4) *St. Andrew's Academy Saltcoats.*
Ayrshire. Scotland.

Títol del projecte: *Against Pollution.*

Convocatòria acceptació: *Febrer de 2001.*

IES VIDAL I BARRAQUER (TARRAGONA) - ASSOCIAT

- Centres amb qui Comparteix projecte:*
- 1) *Instituto Professionale di Stato per i Servizi Commerciali e Turistico "L'Einaudi". Palermo. Sicília. Itàlia. (Coordinador)*
 - 2) *Edu.3 Nacional High School I.C. Bratianu. Arges. Romania.*
 - 3) *Vak Bottyan János Műszaki és Kozgazdasági Szakközépiskola. Gyongyos. Coneta Di Heves. Ungheria.*
 - 4) *Instituto Tecnico Per il Turismo "L. Bottardi". Roma Lazio. Itàlia.*
 - 5) *Zespoł Szkół. Ogólnokształcących. Gizycko. Warmińsko-Mazurskie. Polònia.*
 - 6) *Koninklijk Atheneum Leuven. Belgicum. Leuven. Vlaams Brabant. Bèlgica.*
 - 7) *Edu.3 Collegio Vaci Mihaly. Budapest. Hongria.*
- Títol del projecte:* *MGY – Multimedial Guide for Youth.*
- Convocatòria acceptació:* *Març de 2000.*

IES BONAVISTA (TARRAGONA) - ASSOCIAT

- Centres amb qui Comparteix projecte:*
- 1) *Fenelon. Clermont-Ferrand Cedex. Auvergne. França. (Coordinador)*
 - 2) *Instituto Tecnico Commerciale e per Geometri. "Wilfredo Pareto". Pouzzuoli. Campania. Itàlia.*
 - 3) *Escola Secundaria De Valongo. Valongo. Portugal.*

- 4) *Karksgymnasium Manchen.*
Manchen. Alemanya.
- 5) *Kantonsschule Romanshorn.*
Romanshorn. Turgau. Suïssa.
- 6) *IES de Tomiño. Tomiño. Galícia. Espanya.*

Títol del projecte: *Ciutadanització Europea de la Joventut.*
Convocatòria acceptació: *2002.*

IES CAMP CLAR (TARRAGONA) - ASSOCIAT

- Centres amb qui* 1) *Lycée Jean Jacques Rousseau.*
Comparteix projecte: *Sarcelles. Ille de France. França. (Coordinador)*
- 2) *Kaumànnische Schulen Lahir.*
Lahr. Baden-Wurtemberg. Alemanya.
 - 3) *Instituto Tecnico Commerciale Statale.*
Bollate. Milano. Itàlia.

Títol del projecte: *La producció d'energia i les seves transformacions*
en els països de la Unió Europea.
Una voluntat de reduir la contaminació.
Convocatòria acceptació: *2002.*

Font: Delegació Territorial d'Ensenyament de Tarragona.

A través d'aquest resum podem observar el procés de participació dels centres d'ESO del Tarragonès:

PROCÉS DE PARTICIPACIÓ DELS CENTRES D'ESO DEL TARRAGONÈS

CURS I/O ANY	CENTRE PARTICIPANT	NOMBRE DE PROJECTES
1999-2000	IES Jaume I	1
	IES Martí Franquès	2
	IES Comte de Rius	1
	TOTAL	4
2000-2001	Col·legi Sagrat Cor	1
	Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona	1
	IES Vidal i Barraquer	1
	IES Torredembarra	1
	TOTAL	4
2001-2002	Camp d'Aprenentatge de la Ciutat de Tarragona	1
	IES Vidal i Barraquer	2
	IES Comte de Rius	1
	TOTAL	4
Setembre 2002	Col·legi Sagrat Cor	1
	IES Torredembarra	1
	IES Vidal i Barraquer	2
	IES Bonavista	1
	IES Camp Clar	1
	TOTAL	6

No hi ha un gran augment de participació, al llarg del període 1999-2002, podríem dir que es manté la quantitat de centres que desenvolupen i participen ja sigui com a coordinadors o com a associats en programes europeus *Comenius*. Destaca la renovació de projectes del setembre del 2002 que fa augmentar en 6 el total de projectes, tenint en compte que només són dos

centres nous els qui s'afegeixen al llistat de participants i que a la comarca hi ha una trentena de centres d'ESO, representa un percentatge molt baix de participació.

Alguns dels projectes són la continuïtat del presentat l'any anterior i d'altres amb el mateix programa amplien els col·laboradors-associats per continuar treballant amb el mateix programa.

La participació d'alumnes i professors en programes europeus, tal i com ja s'ha comentat en els resultats i anàlisi dels qüestionaris, pel que fa la part quantitativa del procés de la investigació, com en les entrevistes en profunditat, pel que fa a la part qualitativa, afavoreixen el treball vers la dimensió europea de l'educació. Aspecte que també es fa palès en l'estudi *Avaluació de l'Acció 1 de Comenius. Crear una cultura de qualitat i de credibilitat per a les accions educatives europees*¹⁴⁹ en alguns dels seus resultats que exposem a continuació:

- *Els professors estan totalment d'acord en un 59,2% i el 34,8 bastant d'acord, que el fet de participar en el projecte augmenta l'interès dels alumnes per les llengües estrangeres.*
- *Els professors estan totalment d'acord en un 67,7% i el 31,3% bastant d'acord, que els alumnes que participen en el projecte tenen més consciència d'Europa.*
- *Els professors estan totalment d'acord en un 75,4% i el 20% bastant d'acord, en que el projecte implica tenir consciència de la varietat lingüística a Europa.*
- *Els professors estan totalment d'acord en un 59,1% i en el 40,9% bastant d'acord, en que treballar en un projecte Comenius dóna una dimensió europea als aprenentatges dels alumnes.*

Font: Generalitat de Catalunya.¹⁵⁰

¹⁴⁹ GENERALITAT DE CATALUNYA.DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. CONSELL SUPERIOR D'AVUACIÓ. COMISSIÓ EUROPEA DG XXII EDUCACIÓ, FORMACIÓ I JOVENTUT. Avaluació de l'Acció 1 de Comenius. Crear una cultura de qualitat i de credibilitat per a les accions educatives europees. Informe d'avaluació 4. (1999), s'avaluen, a través de diversos instruments, com la participació en programes europeus genera la introducció de la dimensió europea.

¹⁵⁰ Op.Cit. pàg. 38,39 i 40

Aquests resultats corroboren en part alguns dels resultats obtinguts en la nostra investigació, ressaltant la importància de la participació en programes europeus per potenciar la dimensió europea entre els alumnes dels nostres centres.

Des de l'any 1997-1998, moment en què comença la investigació, hem fet un repàs a les activitats de la *Secció de Programes, Serveis Educatius i Formació Permanent* que té tota la informació dels centres que participen en programes europeus per motivar, informar i facilitar la participació dels centres (ajudant a buscar col·laboradors, en la presentació dels projectes i en els tràmits de la documentació, etc.).

Els resultats han quedat exposats en les dades anotades.

Unes altres tasques que realitza, és la d'actualitzar la informació dels programes; ajudar a resoldre demandes puntuals, (quan hi ha la possibilitat de que algun coordinador pugui anar a Brussel·les per una reunió amb altres coordinadors de països europeus) i coordinar estades transnacionals.

També ha organitzat algunes activitats específiques com van ser les *Primeres Jornades de Projectes Educatius Europeus a Tarragona*, l'any 1998, del 27 a l'1 de març, a les quals vaig poder participar. Els objectius d'aquestes jornades eren els de realitzar intercanvi entre els programes *Comenius de diferents Comunitats Autònomes*, amb aquest intercanvi es pretenia aprofundir amb els procediments dels projectes per tal de millorar-los i elaborar material per l'avaluació dels mateixos.

Es va fer una gran exposició de 140 treballs dels projectes de 17 comunitats autònomes de l'Estat Espanyol i finalment es van lliurar els premis *Comenius*.

Continuant amb aquesta dinàmica, l'any 1999-2000 i 2000-2001 es van realitzar a Barcelona, unes Jornades informatives durant el curs, per explicar el Sócrates 2. Des de l'Oficina Científica i de Cooperació Educativa, cada dos anys s'organitza una jornada de treball amb els caps de secció de formació permanent de cada delegació territorial.

Durant el curs 2001-2002 es van realitzar diverses sessions informatives per les comarques de la província per presentar el *Comenius Acció 1.1*.

L'any 2002 es van organitzar a través dels Centres de Recursos de cada comarca, exposicions amb els treballs dels programes europeus que en aquell moment s'estaven realitzant als centres, era una activitat inclosa dins de la *Setmana Comenius*.

En el curs 2002-2003 es van organitzar xerrades informatives *Comenius* a diversos centres.

4.4.1.2 CENTRE DE RECURSOS DEL TARRAGONÈS

Com hem comentat, el Centre de Recursos del Tarragonès, depèn de la Delegació Territorial d'Ensenyament i el seu funcionament és a partir de 1982 com a centre de documentació i material didàctic per tal d'oferir-lo als centres educatius i per a tots els nivells educatius i àrees. A més a més, integra l'àrea del Pla de Formació de zona.

Actualment és un dels centres amb més usuaris de Catalunya, té uns 2800 usuaris habituals i ha ampliat l'atenció a entitats no lucratives, monitors de lleure, etc.

A partir de que molts dels centres tenen mitjans informàtics, moltes de les consultes es realitzen per internet, la qual cosa fa que no hi hagi tanta presència de persones.

Hem volgut observar quina és la informació i el material de què disposa el centre amb temàtica europea, i després d'una consulta telefònica, i d'entrar a la web, que ens ha facilitat la búsqueda.

Des de la pròpia organització del centre ens han comentat que no hi ha molt de material i el que hi ha no està actualitzat, el fet que es pugui accedir a tot aquest tipus d'informació a través de pàgines webs n'ha reduït el nombre de consultes. De totes maneres, el material que llistarem a continuació i que fa referència a temàtica europea, sempre ha estat poc consultat.

Per obtenir el següent llistat, hem utilitzat tres tipus de descriptors des de la Mediateca: unió europea, educació europea i educació a Europa.

MATERIAL DEL CENTRE DE RECURSOS DEL TARRAGONÈS
SOBRE TEMÀTICA EUROPEA

DESCRIPTOR: UNIÓ EUROPEA

- *Agricultura a la CEE*
- *Agricultura a la CEE (I): El conreu a les Illes de la mar Egea*
- *Agricultura a la CEE (I): L'agricultura a la Xampanya*
- *Agricultura a la CEE (I): Llet i derivats*
- *Agricultura a la CEE (II): El cultiu del lli, una alternativa*
- *Agricultura a la CEE (II): El model de bosc bavarès*
- *Agricultura a la CEE (II): Els horts de Catalunya*
- *Agricultura a la CEE (II): L'hort l'any 2000*
- *Agricultura mediterrània*
- *Això és Europa*
- *Bibliografia. Europa i els joves*
- *Cap a un desenvolupament sostenible. Programa de la Comunitat*
- *Catalunya. Un país mil·lenari*
- *CEE, ONU, OTAN, Organismes Internacionals*
- *Compartir amb Europa (CEE Els Àngels de Sant Joan de Palamós)*
- *Conceptes bàsics d'economia*
- *¿Conoces el Euro? Nivel 1. Libro del alumno*
- *¿Conoces el Euro? Nivel 1. Libro del profesor*
- *¿Conoces el Euro? Nivel 2. Libro del alumno*
- *¿Conoces el Euro? Nivel 3. Libro del alumno*
- *¿Conoces el Euro? Nivel 4. Libro del alumno*
- *Construyamos juntos Europa. Descubrir la Unión Europea*
- *El sistema de acceso a la educación superior en seis países*
- *Els aditius alimentaris. Informe*
- *Els programes d'acció educativa a la CEE. Jornades d'Informació*
- *Els projectes educatius europeus. Acts de les Primeres Jornades de Tarragona*
- *Els transports i les comunicacions a Europa*
- *Euroaventura (2 exemplars)*
- *Euroaventura. Documents per al professorat*
- *Euroaventura. Eurogràfiques*
- *Euroaventura. Euroguia*
- *Euroaventura. Europa en solfa*
- *Europa, assumpte jove (2 exemplars)*

- *Europa avui*
- *Europa de la A a la Z. Guía de la integración europea*
- *Europa de los Quince: cifras clave*
- *Europa en cifras*
- *Europa en las aulas*
- *Europa, estructura econòmica*
- *Europa, geografia i societat*
- *Europa: herència d'un passat, projecte de futur*
- *Europa: preguntas y respuestas. Orígenes, funcionamiento...*
- *France Magazine IX*
- *France Magazine VII*
- *France Magazine VIII*
- *Historia Contemporánea. De la Revolución Francesa a nuestros...*
- *Jornadas educativas del Euro*
- *La dimensió educativa de l'Euro. Primària: L'Euro i la ciutadania...*

DESCRIPTOR: EDUCACIÓ EUROPEA

- Colección: Los mejores proyectos europeos de Educación. 1995...
- El joc motriu com a llenguatge universal d'apropament entre...

DESCRIPTOR: EDUCACIÓ EUROPEA

Alguns dels documents i llibres es repeteixen igual que els del primer descriptor comentat, afegim només el documents no repetits.

- *L'Educació dels ciutadans en la construcció d'Europa*
- *Les dones a la Història Contemporània. Materials i eines...*
- *L'Europa de la Baixa Edat Mitjana. Els orígens d'un nou món*
- *L'interculturalisme en el currículum. El racisme: materials...*
- *Mira què fem! Número 14*
- *Respuesta educativa a la crisis ambiental*
- *Sócrates. Guía del candidato 1997*
- *Vivimos en un solo mundo. Unidad didáctica 1. Linguapax*

Font: www.xtec.es/crp-tarragones.

En total hi ha només uns 70 documents a disposició dels usuaris. En conseqüència, sembla que seria important que des de les pròpies oficines de publicacions, i altres entitats o institucions europees es fes arribar més documentació escrita i sobretot material didàctic que el professorat pogués utilitzar en les seves classes. Per tant cal un esforç per una renovació perquè no és suficient el poder-ho consultar per internet.

A la mateixa pàgina web del Centre de Recursos es pot visitar l'apartat *Espai Comenius* que en primer lloc presenta el programa de manera molt resumida, després llista un bloc de pàgines webs per consultar sobre els projectes *Comenius* i finalment presenta el llistat de centres del Tarragonès que hi participen en data —novembre 2002—, indicant els responsables i com localitzar-los.

CENTRES DEL TARRAGONÈS QUE PARTICIPEN
EN PROGRAMES COMENIUS (NOVEMBRE 2002)

- CEIP La Canonja (Tarragona)
- CEIP Salvador Espriu (Roda de Barà)
- CEIP Pax (Tarragona)
- Col·legi Sagrat Cor (Tarragona)
- IES Vidal i Barraquer (Tarragona)
- IES Torredembarra (Torredembarra)
- IES Camp Clar (Tarragona)

Font: www.xtec.es/crp-tarragones.

Des del quadre resum es pot entrar a cada un dels centres per veure el desenvolupament del projecte *Comenius* i conèixer el centre. Realitzant aquest recorregut pels centres observem que la majoria dels projectes treballen amb la llengua anglesa i es veu una gran qualitat en el contingut i en la relació que s'estableix entre els diferents centres participants, ja sigui com a coordinadors o com a associats.

No en tots els centres hi ha el mateix tipus d'informació, però sí que molts d'ells tenen part del projecte exposat a les consultes.

Concretament l'**IES Vidal i Barraquer** presenta una relació d'alguns dels projectes europeus en els quals ha participat fent una classificació cronològica que a continuació presentem:

- 1990 *Estada lingüística a Rotterdam*
- 1991 *Estada lingüística a Rotterdam*
- 1992 *Estada lingüística a Róterdam*
Intercanvi amb Annemasse – França
- 1993 *Intercanvi PETRA Havant*
Intercanvi Auch (Toulouse): Programa conjunt Cambra de Comerç- Departament d'Ensenyament
Lengua (intercanvi amb Annemasse – França)
- 1994 *Programa Departament d'Ensenyament. Estada Transnacional a Cambridge*
Lingua, acció 4 (intercanvi amb Annemasse – França)
EWE: intercanvi amb Gwent Newport (Gal·les)
Lingua (intercanvi amb Odense – Dinamarca)
Intercanvi PETRA Havant
- 1995 *Estada Transnacional a Cambridge*
EWE: intercanvi amb Gwent Newport (Gal·les)
Nom del projecte: The vocational European Environmental Education (vEEp)
Descripció: Gestió ambiental als centres docents europeus tot analitzant la directiva europea sobre eco-auditories en l'ambient educatiu.
Amb el suport de: DG XI de la Comissió de la Unió Europea (Projecte n. 3040(94/000931/MM/B4).
Celebració a l'Institut "F. Vidal i Barraquer" de la Conferència Europea Ambiental als Centres Docents". Amb el suport de la DG XI de la Comissió Europea, el Programa d'Informàtica Educativa, Departament d'Ensenyament i la Universitat Rovira i Virgili
- 1996 *Continuació del programa sep*
- 1997 *Inici del projecte REDUCE, coordinat pels membres de l'Aula Experimental Meteorològica i d'Educació Ambiental de l'IES "Vidal i Barraquer"*
- 2003 *MGY*

L'**IES Torredembarra** ho té organitzat de manera diferent i exposa en la seva pàgina web, els participants del projecte, fins i tot amb els llistats d'alumnes participants amb la fotografia inclosa i els punts que desenvolupen cada un dels centres en el projecte "Against Pollution". També com a la resta de projectes l'anglès és la llengua que més es treballa.

L'**IES Bonavista**, presenta en la seva pàgina web el Pla d'Escoles Associades a la UNESCO i el perfil de les mateixes. Pel que als programes i/o projectes llista el *Projecte GRIMM General*, el de *Tarragona* i el de *l'IES Bonavista*. Explica també la seva participació en el Projecte

Linguapax, el centre ja va participar en aquest projecte durant el curs escolar 1996-1997 fent diverses activitats amb els alumnes de 1er. d'ESO.

Aquests centres poden ésser un exemple per motivar als que encara no han participat cap vegada en programes europeus, sempre hi ha en els participants una lectura positiva de l'experiència.

Pel que fa al Pla de Formació de Zona, i després de diverses converses amb el responsable del mateix, hem vist que hi ha establerta una relació directa amb els Programes *Comenius* de la *Secció de Programes, Serveis Educatius i Formació Permanent* de la Delegació Territorial del Departament d'Ensenyament a Tarragona. Coordina el Dia d'Europa, en el qual es realitzen diverses activitats. Fins ara, no s'ha fet cap curs específic sobre la temàtica de la Unió Europea.

Com hem comentat, va col·laborar amb la Delegació Territorial, en l'exposició dels programes *Comenius* l'any 2002, en la qual totes els centres de Recursos de la província de Tarragona, van esposar els programes que es desenvolupaven en aquell moment en el centre.

4.4.2 UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

La Universitat Rovira i Virgili és una universitat que com a tal es crea el desembre de 1991, però que té una història al darrera, ja que la tradició universitària a Tarragona té el seu origen al segle XVI, però serà a mitjans del S.XX quan es creen facultats i escoles adscrites a altres universitats, que generaran la creació de la mateixa.

En aquest apartat hem analitzat des de diferents punts de vista com es tracta la dimensió europea en aquesta institució educativa, des dels propis serveis fins a alguns dels programes dels diferents estudis que si realitzen. Cal esmentar que és un estudi il·lustratiu per conèixer una realitat educativa més de la comarca del Tarragonès.

Observarem alguns aspectes de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE), el Centre de Documentació Europea (CDE), l'Oficina de Relacions Internacionals (ORI), la Fundació URV i alguns currículums en els quals es treballen alguns temes sobre la Unió Europea. Cal especificar que per la selecció de les Facultats, Escoles i Departaments s'ha seguit un criteri aleatori.

Els resultats volen ésser tan sols una mostra il·lustrativa de com tant a nivell general d'aquesta Universitat com en els currículums d'algunes titulacions, es té en compte d'alguna manera la dimensió europea. No és, per tant, una anàlisi exhaustiva ja que l'àmbit universitari no pertany al nucli essencial dels objectius de la nostra recerca.

Entre les àrees especificades anteriorment i que desenvoluparem més concretament en els punts següents, la Universitat té també, en l'àmbit de la Gestió i Recerca diversos serveis que donen suport als investigadors de la URV, professorat i estudiants de tercer cicle : el Servei de Gestió de la Recerca, el Servei de Recursos Científics i Tècnics (SRTC), i el Servei de Recursos Educatius (SER). Cada un d'ells té establerts uns objectius concrets apostant per la qualitat dels investigadors tant si estan dissenyant programes i projectes europeus com estatals, ja sigui amb universitats europees, d'Amèrica Llatina o altres.

Un aspecte més a favor de la dinàmica de la Universitat, és que davant del repte europeu en ensenyament superior, també s'ha volgut tenir informat al professorat, alumnat i personal de la mateixa, creant un àmbit concret de consulta en la seva pàgina web central per informar sobre el procés de convergència europea en els estudis superiors i en el qual hi ha les universitats de tot Europa implicades, és l'*Espai Europeu*.

4.4.2.1 INSTITUT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ (ICE)

L'Institut de Ciències de l'Educació té com a objectius realitzar les funcions de formació permanent del professorat no universitari, la recerca educativa i l'assessorament tècnic en els diferents nivells educatius. També fa tasques d'informació per tal de donar a conèixer noves experiències educatives al professorat.

Una de les seves vessants que considerem important, és la formació pedagògica inicial del professorat d'ensenyament secundari a través de la organització, fins ara, del Curs d'Adaptació Pedagògica (CAP).

Repasant el programa de continguts del curs (CAP), no hi ha cap àrea específica que desenvolupi els programes europeus, tot i que sí que pot ser que algun professor en faci alguna referència.

Des de l'ICE ens van facilitar el llistat de cursos i/o altres activitats realitzades amb temàtica relacionada amb Europa fins el curs 200-2003:

LLISTAT DE CURSOS REALITZATS PER L'ICE AMB TEMÀTICA EUROPEA

Curs 1993-1994	Conferències	Interaccions entre la Literatura Catalana i la Europea
Curs 1995-1996	Curs	Organització administrativa de l'Estat i la Unió Europea
	Grup de treball	Europa contemporània III. La Segona Guerra Mundial
Curs 2000-2001	Curs	Mòdul d'aprofitament: Els mercats financers, la unió econòmica i monetària i l'Euro
Curs 2001-2002	Mòdul d'aprofundiment	Els mercats financers, la unió econòmica i monetària i l'Euro

Font: ICE de la URV.

La temàtica dels cursos és molt específica i va dirigida a uns professors especialitzats bàsicament en llengua i literatura catalana un, i la resta a ciències socials i història bàsicament. Els cursos són oberts a tots els professors, però el tema delimita molt el perfil de l'usuari.

———— 4.4.2.2 CENTRE DE DOCUMENTACIÓ EUROPEA (CDE) ————

L'any 1995 la Universitat Rovira i Virgili signa un conveni amb la Comissió Europea, Direcció General X, *Informació, Comunicació, Cultura i sector audiovisual*, a través del qual s'estableix la creació del Centre de Documentació Europeu a la URV.

Aquest Servei (CDE) pertany a la xarxa d'informació comunitària de la Comissió Europea que recull tota la documentació de la Unió Europea, la classifica, en fa difusió atenent les consultes sobre temàtica europea de tots els membres de la comunitat universitària. Fa la tasca de suport als estudis i a les investigacions que sobre el tema d'integració europea es realitzen dins del món universitari.

Observant el díptic informatiu del CDE podem veure que defineix alguns dels materials que es poden consultar a la sala:

- *publicacions gratuïtes*
- *monografies*
- *documents de treball*
- *legislació i jurisprudència*
- *publicacions periòdiques*
- *vídeos*
- *informes i memòries anuals*
- *programes d'universitats del Regne Unit*
- *estadístiques*

Entre tota aquesta documentació, també hi ha alguns documents i publicacions que fan referència al tema educatiu i moltes d'elles poden ésser utilitzades per potenciar la dimensió europea als centres educatius.

L'espai destinat a aquest servei es troba a la biblioteca de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials de la URV.

El CDE no té una relació directa amb la resta de serveis de la Universitat que treballen amb temes Europeus, tot i que sí es mantenen alguns contactes telefònics per respondre consultes temàtiques, segons ens ha comentat la persona responsable del servei.

S'estableix, però cada any, una trobada estatal amb totes les persones responsables dels Centres de Documentació Europeu, en el qual hi ha formació i intercanvi d'experiències que ajuden a millorar el servei.

Pel que fa al nombre de consultes, que majoritàriament es realitzen a través de la pàgina web, les podem observar en el següent esquema:

NOMBRE DE CONSULTES A LA PÀGINA WEB DEL CDE DE LA URV

ANY	NOMBRE DE CONSULTES TOTAL
1994	801
1995	927
1996	1020
1997	1069
1998	1090
1999	1012
2000	1321
2001	1851
2002	2001
2003	4435 (a 2 de setembre de 2003)

Font: Centre de Documentació Europea de la URV.

Veiem com el nombre de consultes va augmentant cada any, però s'observa un fort creixement, l'any 2003, que doble la xifra del 2002 sense que encara no hagués finalitzat l'any.

Això ens aporta el fet que hi ha un interès i necessitat per alguns temes que es volen veure des de la perspectiva de la Unió Europea.

4.4.2.3 OFICINA DE RELACIONS INTERNACIONAL (ORI)

L'Oficina de Relacions Internacionals de la Universitat Rovira i Virgili té com a objectius, l'administració de programes i convenis de mobilitat i cooperació d'estudiants, professors i gestors, a Europa, Amèrica Llatina, Estat Espanyol i Països Catalans.

Col·labora amb l'acolliment d'estudiants internacionals i donen informació i suport a professors i alumnes que vulguin fer estades a l'estranger o participar en programes de mobilitat.

Els programes que fins ara s'ha desenvolupat són :

- *en l'àmbit català : Drac*
- *en l'àmbit estatal : Sicue i Sèneca*
- *en l'àmbit europeu : Sòcrates-Erasmus, Tempus, Alfa i altres intercanvis amb Amèrica Llatina i Estats Units*

A través de la seva pàgina web es poden consultar els diaris oficials on es publiquen les convocatòries de beques, feina i pràctiques a l'estranger. Una altra informació és l'apartat de *Programes d'Educació i Formació de la Unió Europea*, a través del qual hi ha tot el llistat de programes en els quals es pot participar des de la Universitat.

Amb la consulta, en data 2 de desembre de 2003, a la pàgina web de l'ORI, hi vàrem poder observar diversitat d'informació sobre els programes europeus i el llistat de convenis amb els quals la URV té establert algun tipus de conveni de col·laboració.

Aquesta Oficina, disposa doncs, d'una àmplia informació sobre la participació de la universitat en relació a altres universitats d'altres països o del propi.

PROGRAMES EUROPEUS DES DE L'ORI DE LA URV

Sòcrates-Erasmus	Sòcrates-Comenius	Sòcrates-Minerva	Sòcrates-Lingua
Sòcrates-Grundtvig	Sòcrates-Intercanvi d'informació i experiències sobre sistemes i polítiques educatives	Sòcrates-Mesures complementàries	Tempus (Phare i Tacis)
Cooperació en ensenyament superior entre la UE i Estats Units	Cooperació en ensenyament superior entre la UE i Canadà	Leonardo	Quatre Motors per a Europa i Gal·les
Jean-Monnet	Alfa (Amèrica Llatina, Formació Acadèmica)	Med-Campus	

Font: http://www.urv.es/la_urv/10_serveis/ori/progrEU.htm (en data 02-12-03).

En cada un d'aquests programes hi ha la informació necessària per tal que el professor o alumne que hi vulgui participar ho pugui fer a través de la pròpia oficina.

La URV, i a través d'aquesta mateixa oficina, té establerts una sèrie de convenis amb altres universitats del món, per tal de facilitar la mobilitat i l'intercanvi de professorat i d'alumnes.

UNIVERSITATS AMB LES QUALS LA URV HI TÉ CONVENI

UNIVERSITAT	PAÍS	TIPUS DE CONVENI
Université Paul Sabatier – Toulouse III	França	Acord interuniversitari de cooperació per promoure relacions d'intercanvi en tots els Àmbits universitaris (C. Experimentals)
Université de Paris X Nanterre	França	Acord per unir esforços de recerca dins d'un marc de cooperació que condueix a la realització de programes concrets (Antropologia Mèdica, Etnologia Urbana i Sociologia Europea)
Université René Descartes – París	França	Acord marc de cooperació en els diferents programes d'ensenyament i de recerca per enriquir les competències i l'experiència dels professors i estudiants
Université d'Auvergne	França	Conveni marc de col·laboració educativa i científica (Medicina)
Université Jean Monnet Saint-Etienne	França	Conveni específic de col·laboració per codirigir la tesi titulada "Antropologia i Patrimonis. La Construcció social dels patrimonis nacionals" De Montserrat Iniesta
Unviersità degli studi di Bari	Itàlia	Conveni per promoure la cooperació en la investigació científica i en la didàctica
Université René Descartes	França	Conveni de Col·laboració per a la creació d'una xarxa europea d'equips de recerca en Psicologia
University of Iceland	Islàndia	
Universitat de Barcelona	Catalunya	
Universitv of Lund	Suècia	

Université de Lausanne Suïssa

University of Hull Anglaterra Conveni d'intercanvi d'estudiants

Wysza SzkołaLingwistyczna (WSL) Polònia Acord de col·laboració per facilitar el contacte i col·laboració entre estudiants i professors

Font: http://www.urv.es/la_urv/10_serveis/ori/convURVeu.html (data de consulta 02-12-03).

A través d'aquest quadre podem observar que la Universitat Rovira i Virgili, té una àmplia relació amb altres universitats europees, tot que també des d'alguns departaments s'estableixen convenis concrets d'intercanvi i/o investigació.

L'Oficina de Relacions Internacionals, té també tota una base de dades sobre la mobilitat del professorat, la dels alumnes i la participació en xarxes i projectes de mobilitat. Exposem a continuació els quadres que ens permetem observar l'evolució de cada un d'aquests àmbits des del curs 1998-1999 fins al curs 2002-2003.

MOBILITAT ACADÈMICA DELS PROFESSORS

PROGRAMA		98-99	99-00	00-01	01-02	02-03
EUROPA						
Visites preparatòries URV	Estades fora URV	20	5	19	14	25
	TOTAL	20	5	19	14	25
SÒCRATES-ERASMUS	Estades URV (2)				2	7
Missions docents	Estades fora URV	4	10	18	21	25
	TOTAL	4	10	18	23	32
4 MOTORS PER EUROPA	Estades URV	13		9	21	0
	Estades fora URV	5	2	3	2	2
	TOTAL	18	2	12	23	2
BÒSNIA-HERCEGOVINA	Estades URV	4	0	3	0	<i>a</i>
	Estades fora URV	3	0	0	1	<i>a</i>
	TOTAL	7	0	3	1	<i>a</i>
	Estades URV	17	0	12	21	27
	Estades fora URV	32	17	40	38	63
TOTAL	49	17	52	59	90	
IBEROAMÈRICA						
INTERUNIVERSITÀRIA	Estades URV	5	2	6	8	9
	Estades fora URV	8	6	6	8	<i>pnc</i>
	TOTAL	13	8	12	16	9
PAÏSOS CATALANS						
DRAC	Estades URV	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
	Estades fora URV	11	12	29	44	44
	TOTAL	11	12	29	44	44
Conveni Interuniversitari (FORA PROGRAMA)						
	Estades URV	2	2	0	nd	1
	Estades fora URV	0	0	0	nd	nd
	TOTAL NO ESPECIFICAT	2	2	0	nd	nd
TOTAL						
	Estades URV	24	4	18	29	37
	Estades fora URV	51	35	40	90	107
	TOTAL	75	39	58	119	144

(1) La dinàmica pròpia del programa no permet controlar els fluxos de professors.
En cursiva les dades estimades. Pendants resolucions i convocatòries dels programes amb molta mobilitat.

MOBILITAT ACADÈMICA DELS ALUMNES

PROGRAMA		98-99	99-00	00-01	01-02	02-03
GLOBAL						
PRÀCTIQUES D'ESTIU	Estades URV	4	15	20	12	19
	TOTAL	4	15	20	12	19
EUROPA						
SÒCRATES-ERASMUS	Estades URV	50	45	52	65	108
	Estades fora URV	70	79	111	108	124
	TOTAL	120	124	163	173	232
TEMPUS	Estades URV	6				
	Estades fora URV	4				
	TOTAL	10				
BÒSNIA-HERCEGOVINA	Estades URV	0	0	3	3	a
	Estades fora URV	7	7	0	7	a
	TOTAL	7	7	3	10	a
SICUE/SÈNECA	Estades URV			0	4	5
	Estades fora URV			5	12	13
	TOTAL			3	0	10
LEONARDO DA VINCI	Estades URV			0	0	2
	Estades fora URV			3	0	8
	TOTAL			3	0	10
	Estades URV	56	45	55	72	115
	Estades fora URV	81	86	119	127	164
	TOTAL	137	131	174	199	279
IBEROAMÈRICA						
INTERUNIVERSITÀRIA	Estades URV	9	7	5	12	12
	Estades fora URV	3		1	3	pnc
	TOTAL	12	7	6	15	12

AECI/ICI	Estades URV	4	8	5	4	4
	TOTAL	4	8	5	4	4
MUTIS	Estades URV	1	1	1	1	1
	TOTAL	1	1	1	1	1
	Estades URV	14	16	11	17	17
	Estades fora URV	3	0	1	3	<i>pnc</i>
	TOTAL	17	16	12	20	17
DRAC	PAÏSOS CATALANS					
	Estades URV	36	(2)	(2)	(2)	(2)
	Estades fora URV	24	88	52	72	72
	TOTAL	108	88	52	72	72
CONVENI UNIVERSITARI (Fora de Programa)						
	Estades URV	9	13	15	48	40
	Estades fora URV	10	0	1	13	16
	TOTAL	19	13	16	61	56
TOTAL						
	Estades URV	115	74	81	137	172
	Estades fora URV	122	189	193	227	252
	TOTAL	237	263	274	364	424

(1) Les dades del curs 2002-03 són provisionals.

(2) La mobilitat d'alumnes dins aquest programa no es controla des de les universitats receptores.

a: anul·lat.

pnc: pendent de nova convocatòria.

En cursiva dades provisionals.

PARTICIPACIÓ EN XARXES I PROJECTES DE MOBILITAT

ACTIVITATS DE MOBILITAT	99-00	00-01	01-02	02-03
Professors coordinadors de mobilitat/ ECTS	24	23	23	29
Xarxes temàtiques docents interuniversitàries	4	3	3	1
Com a coordinadors	1	1	0	0
Com a participants	3	2	0	1
Projectes Europeus d'Educació i Mobilitat	7	7	7	10
Xarxes temàtiques Sòcrates-Erasmus	1	2	2	4
Sòcrates-Erasmus Institucional	1	1	1	1
Sòcrates-Erasmus programa intensiu	0	1	1	2
Sòcrates - ensenyament obert i a distància	1	1	1	0
Sòcrates-Comenius	1	1	1	0
Tempus	3	0	0	0
Leonardo	0	0	0	3
Connect	0	1	1	0

La font de tots aquests quadres és l'ORI de la Universitat Rovira i Virgili i, a través dels mateixos podem observar la diversitat de mobilitat que s'ha anat produint al llarg de tots aquests cursos especificats en els quadres. Existeix segons els programes i els cursos augments i disminucions de mobilitat de professors i alumnes i de la participació en xarxes i projectes també de mobilitat.

Predomina però, en general, l'augment de participació en la majoria de programes. Hi ha doncs des del professorat i l'alumnat una motivació per la mobilitat segons els nivells que els propis programes estableixen en el seu desenvolupament.

4.4.2.4 FUNDACIÓ URV

La Fundació es va crear l'any 2000 per donar a conèixer el potencial de servei de la URV al seu entorn, impulsant projectes d'innovació de base tecnològica, recerca i la participació en projectes europeus.

Té quatre grans àrees de treball:

- Centre de Transferència de Tecnologia
- Centre de Formació Permanent
- Servei d'Innovació
- Oficina Tècnica de Projectes Europeus

Aquesta darrera àrea és la que té l'encàrrec de la Universitat per promocionar i gestionar econòmicament i administrativament els projectes europeus de recerca i desenvolupament tecnològic.

Per aconseguir aquests objectius, informa sobre els projectes, fa recolzament en la preparació de les propostes i en les tramitacions per la seva presentació, ajuda en el seguiment del desenvolupament del projecte i té establerts canals d'informació directa amb els organismes europeus finançadors dels projectes.

Des de la Fundació s'han realitzat diverses activitats per motivar vers la participació en programes que a continuació detallarem, i que s'han programat des de l'Oficina Tècnica de Projectes Europeus.

ACTIVITATS

- *Realització de cursos de Gestió de Projectes Europeus, dins dels cursos de l'ICE —Disseny i gestió de projectes de recerca—. Les sessions consistien en 4 hores a cada curs, realitzades entre el 18 i 25 d'abril de 2001 (el primer) i entre el 4 i 14 de novembre de 2002 (el segon). També es va realitzar un curs específic a professors del Departament de Pedagogia sobre —Projectes europeus en l'àmbit de l'educació i la formació—, el 17 de setembre de 2001.*
- *Jornada informativa sobre convocatòries o programes de la UE per a tots els professors, juntament amb Vicerectorat de Recerca, per tal de donar una primera informació sobre el nou VI Programa Marc de R+DT de la UE, el 25 de juny del 2001.*
- *Jornada informativa en la qual es va presentar la convocatòria de Declaració d'Interès a la participació en els nous instruments (Xarxes d'Excel·lència i Projectes Integrats) de cara al VI Programa Marc R+DT, el 25 d'abril del 2002.*
- *Jornada informativa sobre el VI Programa Marc de Recerca i Desenvolupament Tecnològic de la UE el dia 11 d'abril del 2002, la participació de la qual va ser de 55 persones vinculades a la universitat des de quasi bé totes les facultats, àrees i serveis. També van participar-hi altres universitats, algunes empreses i institucions.*
- *Jornada informativa sobre el VI Programa Marc de Recerca i Desenvolupament Tecnològic de la UE el 10 de febrer de 2003, la participació de la qual va ser de 52 persones vinculades a la universitat des de quasi bé totes les facultats, àrees i serveis. També van participar-hi altres universitats, algunes empreses i institucions.*

Font: ICE de la URV.

Des de la Fundació, com hem comentat, es gestionen les propostes de participació en programes i projectes europeus, que des de l'any 2000 han estat els següents, tot i que no tots han prosperat i per tant no tots s'han desenvolupat:

PROPOSTES GESTIONADES DES DE LA URV

ANY	N. PROPOSTES COMENÇADES A GESTIONADES EN EL PERÍODE (*)
2000	40
2001	56
2002	25 propostes i 36 Eol (**)
Novembre 2003	35 (***)

(*) Aquest número correspon a totes aquelles noves propostes que han passat per l'oficina de projectes europeus durant l'any en qüestió, tenint en compte que no totes han prosperat.

(**) S'ha de tenir en compte que aquest any és el pas del V Programa Marc de la UE al VI PM. A banda de propostes, durant aquest període es van presentar expressions d'interès (propostes de temes de cara a orientar les àrees temàtiques del VI PM).

(***) Comenta un nou Programa Marc, i encara no estan clars tots els nous instruments. Tenim constància d'una gran mobilització, tot i que degut a la incertesa del nou programa marc molts professors prefereixen esperar a noves convocatòries de cara a 2004.

Font: Fundació URV.

Aquesta informació l'hem exposat tal i com ens la van facilitar des de l'Oficina Tècnica de Projectes Europeus de la pròpia Fundació, al novembre del 2003 a partir de la mateixa podem observar en general, una creixent preocupació vers la participació en programes europeus i per obtenir informació sobre com el professorat pot participar en els mateixos.

La Fundació està en contacte amb altres serveis i àrees de la URV com poden ser el Vicerectorat de Recerca, l'ORI i directament amb els departaments que de vegades demanen sessions específiques d'informació per conèixer les possibilitats de poder participar en alguns dels programes.

4.4.2.5 LA DIMENSIÓ EUROPEA EN ALGUNS CURRÍCULUMS DE LA URV

En aquest apartat exposarem de manera il·lustrativa com en alguns dels ensenyaments universitaris de la Universitat Rovira i Virgili s'inclouen crèdits en els quals es desenvolupen aspectes sobre la Unió Europea.

En quasi bé tots els ensenyaments en algun moment de la carrera (Química, Enginyeria, Dret, Medicina, Infermeria, Pedagogia, etc.) tenen alguns crèdits, i temes d'algun crèdit amb relació a Europa i l'especialitat que cursen.

En el nostre recull hem seleccionat i estudiat la Facultat de Lletres, la Facultat de Jurídiques, la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia, la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials. Hem afegit al nostre llistat algunes assignatures de l'Escola Universitària de Turisme i Oci, l'Escola Universitària de Turisme Bettatur i l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química.

Exposem només alguns exemples il·lustratius:

CENTRES	NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE DE CRÈDITS
Escola Universitària de Turisme i Oci	Estructura de mercats	6 crèdits (curricular)
Escola Universitària de Turisme Bettatur	Geografia turística d'Europa	4,5 crèdits (extracurricular)
Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Química	Estudis en el marc d'acords de mobilitat	4,5 crèdits (extracurricular)

Font: http://wis.si.urv.es/infoalumnes/credits_liures/.

A través de la pàgina web del Centre de Documentació Europea hem obtingut més dades que exposem a continuació, on hi ha la informació dels departaments amb les assignatures classificades com d'*Integració Europea*:

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Processos d'Integració Europea (ADE)	consulta 30-09-2002
Processos d'Integració Econòmica (Economia)	consulta 30-09-2002
Economia internacional i integració econòmica (ADE)	consulta 26-03-2004
Processos d'Integració Econòmica (Economia)	consulta 26-03-2004

DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I GEOGRAFIA

Geografia d'Europa	consulta 30-09-2002
Relacions internacionals a l'Europa Moderna: els orígens de la idea d'Europa	consulta 30-09-2002
Geografia d'Europa I: Països mediterranis	consulta 26-03-2004
Geografia d'Europa I: Europa nòrdica, central i oriental	consulta 26-03-2004

DEPARTAMENT DE DRET

Desenvolupament de dret comunitari europeu (acció exterior de la Unió Europea)	consulta 30-09-2002
Dret i política de la competència (Economia)	consulta 30-09-2002
Dret Social comunitari	consulta 30-09-2002
Institucions de dret comunitari europeu	consulta 30-09-2002
Desenvolupament de dret comunitari europeu (acció exterior de la Unió Europea)	consulta 26-03-2004
Política i defensa de la competència (Economia)	consulta 26-03-2004
Introducció al Dret Social comunitari	consulta 26-03-2004
Institucions de dret comunitari europeu	consulta 26-03-2004

Font: <http://www.fcee.urv.es/serveis/cde/Bibbasica.html>.

En cada un dels Departaments podem observar que pràcticament no hi ha variacions, des del 2002 al 2004, pel que fa als crèdits d'integració europea. En alguns d'ells es modifica lleugerament el títol.

A l'Escola Universitària d'Infermeria, també podem veure que hi ha algunes assignatures que fan referència a temes europeus, sempre dins de l'especialització d'infermeria:

ESCOLA UNIVERSITARIA D'INFERMERIA

NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE CRÈDITS	TIPUS I CARACTERÍSTIQUES
Infermeria internacional	4,5 crèdits	curricular – crèdit lliure
Infermeria Nursing	4,0 crèdits	
Introducció a la infermeria comunitària i salut pública	7,5 crèdits	1er curs
Infermeria Comunitària I	6,0 crèdits	2on curs
Pràcticum Comunitari	6,0 crèdits	2on curs
Infermeria Comunitària II	15,0 crèdits	3er curs

Font: <http://www.urv.es/centres/infermeria/explorer/escola/pagines/graduat/pla.htm>

FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE CRÈDITS	TIPUS I CARACTERÍSTIQUES
Introducció al dret social comunitari	4,5 crèdits	curricular, Departament de Dret (2002-2003)
Sociologia de les relacions laborals a Europa	3,0 crèdits	curricular, Departament Gestió d'empreses (2002-2003)
Economia espanyola i mundial	6,0 crèdits	curricular, crèdit lliure, Dep. d'Economia (2003-2004)
Història econòmica d'Espanya	6,0 crèdits	curricular, crèdit lliure, Dep. d'Economia (2003-2004)
Història econòmica mundial	6,0 crèdits	curricular, crèdit lliure, Dep. d'Economia (2003-2004)
Institucions de dret comunitari	7,5 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Introducció al dret social comunitari	4,5 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Història social i política contemporània	6,0 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Nacionalitat i estrangeria	3,0 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Dret internacional públic	9,0 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Dret internacional del medi ambient	4,5 crèdits	curricular, crèdit lliure (2003-2004)
Acció exterior de la UE	4,5 crèdits	curricular (2003-2004)
Dret constitucional I	9,0 crèdits	curricular, Departament de Dret
Dret constitucional II	7,5 crèdits	curricular, Departament de Dret
Dret internacional privat	9,0 crèdits	curricular, Departament de Dret
Treball social comunitari	6,0 crèdits	curricular, Departament d'Antropologia Social, Filosofia i Treball Social

A la Facultat de Ciències Jurídiques s'imparteixen :

- Llicenciatura en Dret
- Llicenciatura en Ciències del Treball (només de 2on cicle)
- Diplomatures en Relacions Laborals
- Diplomatura en Treball Social
- Graduat Superior en Dret Ambiental (títol propi, només de 2on cicle)

Les assignatures que hem exposat en el quadre, són dels diferents ensenyaments.

Amb aquesta informació tenim alguns indicis explícits de com es treballa el tema europeu en aquesta facultat, tot i que de ben segur que en algunes assignatures, que en el títol no es fa referència a la temàtica europea o internacional, s'imparteixen alguns continguts específics sobre temàtica europea.

FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS

NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE CRÈDITS	TIPUS I CARACTERÍSTIQUES
Economia mundial	6,0 crèdits	1er curs (pla d'estudis 2002)
Anàlisi dels Estats Financers	6,0 crèdits	2on curs (pla d'estudis 2002)
Investigació de mercats	6,0 crèdits	
Economia internacional i integració econòmica	6,0 crèdits	
Anàlisi dels Estats Financers	6,0 crèdits	curricular, crèdit lliure Departament de Gestió d'Empreses (2003-2004)

La Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales desenvolupa els següents estudis:

- Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses
- Llicenciatura en Economia
- Diplomatura en Ciències Empresariales
- Graduat en Administració i Gestió Immobiliària (títol propi)

En el quadre només hem exposat alguns dels crèdits que en el seu contingut desenvolupen temes que estan vinculats a temàtica europea, però com hem comentat a Dret, també hi pot haver en altres matèries temes concrets sobre aquesta temàtica.

Facultat de Lletres:

FACULTAT DE LLETRES

- **Llicenciatura de Geografia:**
 - Món actual I i II
 - Geografia d'Europa I: Europa Nòrdica, Central i Oriental
 - Geografia d'Europa II: Països Mediterranis
 - Geografia d'Europa III: La Unió Europea (optativa)
 - Estudis en el Marc de Convenis Internacionals (optativa a 4rt curs)
 - Geografia de les activitats econòmiques I (crèdit lliure 2003-2004)
- **Llicenciatura en Història:**
 - Geografia d'Europa I i II
 - Història Contemporània Universal I i II (crèdit lliure 2003-2004)
 - Món Actual I i II
 - Història Econòmica Contemporània Universal (optativa)
 - Història Moderna Contemporània (optativa)
 - Nació i Nacions d'Europa Contemporània (optativa)
 - Relacions Internacionals a l'Europa moderna: Els Orígens de la Idea d'Europa (crèdit lliure 2003-2004)
 - Història de la Unió Europea (optativa)
 - Història de les Institucions Comunitàries Europees (optativa)
 - L'Europa Feudal
 - Prehistòria d'Europa (crèdit lliure 2003-2004)

- **Llicenciatura en Història de l'Art:**
 - Història Contemporània Universal I i II (optativa)

- **Llicenciatura en Publicitat i Relacions Públiques:**
 - Història del Món Actual
 - Història Política Internacional en l'Europa Contemporània

Totes les dades dels quadres anteriors estan extretes de les pàgines webs de cada facultat i dels seus plans d'estudi.

A la Facultat de Lletres hi ha altres llicenciatures a més de les esmentades (Filologia Anglesa, Filologia Catalana, Filologia Hispànica, Antropologia Social i Cultural i els graduats superiors en Arqueologia i Estudis Alemanys). Nosaltres només hem descrit tres llicenciatures del total.

A les assignatures de les diferents titulacions que es cursen a la Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia, s'inclouen temes sobre la UE com són les següents:

FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PSICOLOGIA: PEDAGOGIA

NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE CRÈDITS	TIPUS I CARACTERÍSTIQUES
Història de l'Educació	9,0 crèdits	troncal, 1er curs
Teoria de l'Educació	9,0 crèdits	troncal, 2on curs
Teoria i Institucions Contemporànies de l'Educació	4,5 crèdits	troncal
Les Organitzacions Educatives	3,0 crèdits	obligatòria, 2on curs
Economia de l'Educació	6,0 crèdits	troncal, 3er curs
Educació Comparada	6,0 crèdits	troncal, 3er curs
Política i Legislació Educatives	6,0 crèdits	troncal, 4rt curs
Educació Comparada		(curs 2002-2003)

FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PSICOLOGÍA: EDUCACIÓ SOCIAL

NOM DEL CRÈDIT	NOMBRE CRÈDITS	TIPUS I CARACTERÍSTIQUES
Serveis Socials i Polítiques d'Integració Social	4,5 crèdits	optativa, 1er curs (2002-2003)
Teoria i Institucions Contemporànies de l'Educació	4,5 crèdits	optativa, 1er curs
Educació Multicultural	4,5 crèdits	optativa, 3er curs (2002-2003)
Educació Permanent. Principis de Desenvolupament Comunitari	3,0 crèdits pràctics	

FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PSICOLOGÍA: MESTRES

En aquest ensenyament s'imparteixen les especialitats de: Educació Especial, Educació Física, Educació Infantil, Educació Musical, Educació Primària i l'Especialitat en Llengua Estrangera. En cada una d'elles es treballen alguns aspectes concrets en algunes assignatures, com per exemple:

En l'Especialitat d'Educació Infantil, l'assignatura *Mètodes i Tècniques en Educació Infantil*, de 6,0 crèdits, desenvolupa en el seu temari alguns aspectes com "l'Educació Infantil a Europa. Estudi dels diferents serveis i programes".

En l'Especialitat d'Educació Física, l'assignatura *Teoria i Pràctica del Condicionament Físic*, de 6,0 crèdits, també té en el seu contingut el tema "Test Europeu d'Aptitud Física".

A la Facultat de Ciències de l'Educació i psicologia, actualment (curs 2003-2004) també s'està impartint la Llicenciatura de Psicopedagogia (només 2n cicle), en la qual no hem entrat a analitzar els programes, ja que creiem que els exemples exposats ens poden donar una orientació general de com es tracta la dimensió europea en algunes de les facultats de la Universitat Rovira i Virgili.

A la mateixa Facultat en el curs 1996-1997 es va impartir un crèdit de lliure elecció *Institucions Educatives Europees*, en la qual van participar alumnes de diversos estudis dels que es realitzaven en aquell curs a la universitat (dret, filologia anglesa, ensenyament de mestres, psicologia, econòmiques, pedagogia...), després va deixar d'impartir-se.

Durant el curs 2002-2003, des de la Facultat de Lletres es va programar un curs on-line *Derechos humanos e intergración europea*, amb aquest fet es demostra que des de les facultats s'ofereixen altres possibilitats per treballar la dimensió europea a través de cursos específics.

Revisant la mostra il·lustrativa de les diferents Facultats de la Universitat Rovira i Virgili, podem afirmar que es contempla la temàtica de la Unió Europea des de diferents vessants.

Sabem que, com ja hem comentat, pràcticament en totes les carreres universitàries es desenvolupen temes que fan referència en diversos aspectes de la UE, polítics, geogràfics, legals, etc. en aquest punt només presentem de manera il·lustrativa el com la URV a través dels seus programes, treballa la dimensió europea.